

Kuva Marek Sabogal

Me Gummeruksella huolehdimme toimintamme vaikutuksista sekä ympäristöön että ihmisiin. Vastuullisuus on meille jokapäiväisiä tekoja. Vastuullisuusohjelmamme keskittyy kolmeen osaluueeseen: ympäristövastuuseen, sananvapauteen ja vastuulliseen kustantamiseen sekä yhteistyöhön.

GUMMERUS ÄÄNESSÄ 150 VUOTTA

Äänessä 150 vuotta

Gummerus on ollut äänessä kirjallisuutta sekä laajemmin kulttuuria ja yhteiskuntaa koskevassa keskustelussa jo 150 vuotta, aina siitä asti, kun Kaarle Jaakko Gummerus perusti kustantamon vuonna 1872.

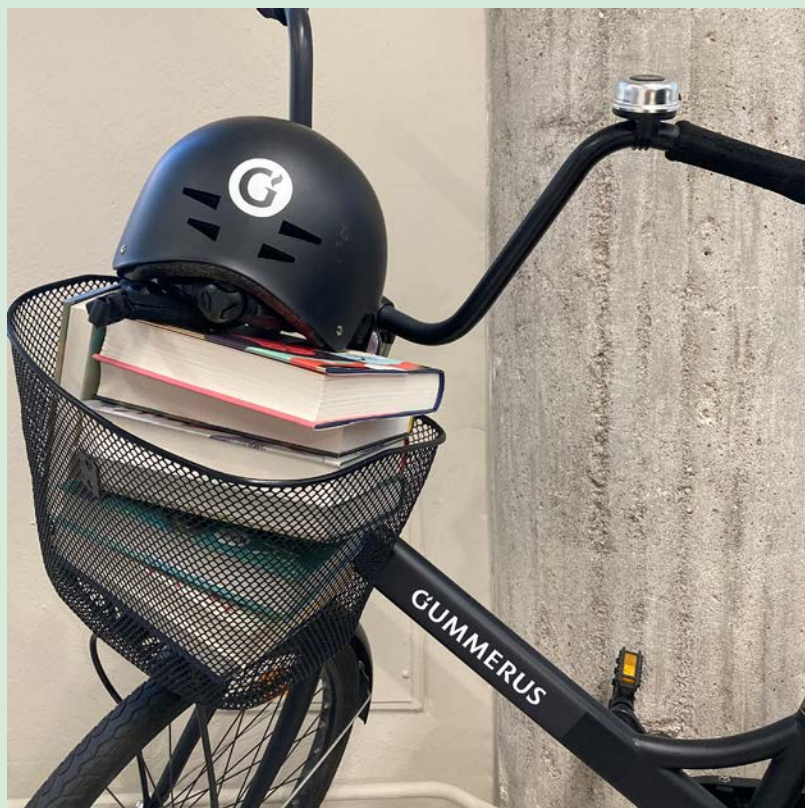
Julkaisemme sekä kotimaisia että suomennettuja kauno- ja tietokirjoja. Asetamme työllemme korkeat vaatimukset, sillä haluamme yrityksenä toimia vastuullisesti ympäristöä ja ihmisiä kohtaan. Vastuullisuusasiat ovat olleet tärkeä osa toimintaamme jo pitkään, mutta nyt kokosimme ensimmäistä kertaa työmme tuloksia ja tavoitteita raportin muotoon. Toivomme, että tämä inspiroi myös muita panostamaan vastuullisuuteen ja tavoittelemaan yhdessä kestävämpää tulevaisuutta.

Anna Baijars

Toimitusjohtaja ja kustantaja

1. YMPÄRISTÖVASTUU

Kirjakustantamon ympäristövaikutukset syntyvät painettujen ja sähköisten kirjojen tuotannossa sekä henkilöstömme työskentelyssä kotipesässämme Käenkujalla, Helsingin Sörnäisissä. Tavoitteenamme on pienentää hiilijalanjälkeämme.

HIILIJALANJÄLKEMME

Ensimmäinen askel hiilijalanjäljen pienentämiselle on selvittää, millä tasolla päästöt ovat ja mistä ne muodostuvat. Vuonna 2021 aloitimme hiilijalanjälkemme laskemisen yhteistyössä muiden Storytelin omistamien kirjakustantamoiden kanssa. Suurin osa hiilidioksidipäästöistämme syntyy kirjojen tuotannossa.

SERTIFIOIDUT MATERIAALIT

Käyttämällä ympäristösertifioituja materiaaleja haluamme auttaa kuluttajia tekemään ekologisempia valintoja. Käytämme painetuissa kirjoissamme vain sellaisia alkuperämerkintöjä, jotka täyttävät ympäristönäkökulmasta korkeimmat vaatimukset.

FSC (Forest Stewardship Council) on riippumaton ja kansainvälinen metsäsertifiointijärjestelmä, joka takaa, että raaka-aine tulee vastuullisesti hoidetuista metsistä. Vastuullisuus ulottuu kolmelle alueelle: luonto- ja ympäristöarvoihin, sosiaalisiin oikeuksiin ja taloudellisesti kestäväan metsänhoitoon.

Vuoden 2021 aikana aloitimme FSC-sertifioidun materiaalin järjestelmällisen käytön kirjoissamme. Viime vuoden aikana tehdyistä kirjoistamme yli puolet painettiin FSC-sertifioidulle paperille (Mixed Sources). Tavoittemme vuonna 2022 on lisätä sertifioidun mate-

riaalin käyttöä merkittävästi ja painaa lähes kaikki kirjoistamme FSC-sertifioidulle materiaalille.

TUOTANTOMAAT

Myös rahdeilla on vaikutusta hiilijalanjälkeen. Olemme halunneet siirtää tuotantoa lähemmäs Suomea ja siten vähentää kuljetuksista tulevia päästöjä. Vuonna 2021 päätimme lopettaa kaiken tuotannon Euroopan ulkopuolella ja 2022 alkaen kaikki kustantamamme kirjat painetaan Euroopassa.

OMAN TOIMINTAMME VAIKUTUKSET

Pyrimme pienentämään omaa hiilijalanjälkeämme tekemällä kestäviä valintoja. Lajittelemme ja kierrätämme kaikki toimistomme jätteet. Työmatkoilla valitsemme junan lentämisen sijaan aina, kun se on mahdollista. Tiloissamme käytetty sähkö on uusiutuvista energialähteistä.

Kesäkuussa 2021 Gummerus muutti Kampista Lapinlahdenkadulta Käenkujalle Sörnäisiin. Uudet tilamme suunniteltiin ja remontoitiin siten, että samat kalusteet voitiin siirtää vanhoista tiloista uusiin ja kalustehankinnat minimoitiin.

2. SANANVAPAAUS JA VASTUULLINEN KUSTANTAMINEN

Sananvapaus on kirjakustantamisen kivijalka. Sen turvaaminen ja kehittäminen on elintärkeää – ei pelkästään kirja-alalle vaan laajemmin yhteiskunnalliselle ilmapiirille ja demokratialle.

Kirjailijoita tarvitaan yhteiskunnallisen keskustelun herättäjinä ja virittäjinä. Kustantamon tärkein tehtävä on tuoda kirjailijoiden ääni kuuluviin yhteiskunnassa. Tänä vuonna vietettävän juhluvoittemme teemaksi valikoituin ”äänessä 150 vuotta”.

Vastuullinen kustantaminen tarkoittaa meille eettisyyttä, rohkeita päätöksiä, ihmislähtöisyyttä, kirjailijoiden vahvaa toimituksellista ja viestinnällistä tukea sekä laatua kirja-prosessin kaikissa vaiheissa.

Toimitusjohtajamme on Kansainvälisen Kustannusyhdistyksen (International Publishers' Association) jäsenoimikunnan (Membership Committee) ensimmäinen suomalaisjäsen, ja on sitä kautta mukana huolehtimassa siitä, että kansainvälisessä kustantaja-yhteisössä toimitaan säännönmukaisesti julkaisu- ja ilmaisunvapauden puolesta sekä tekijänoikeuksia kunnioittaen.

YHTEISTYÖ SANANVAPAAUSJÄRJESTÖ SUOMEN PENin KANSSA

Gummerus tukee sananvapausjärjestö Suomen PENiä heidän teemässään tärkeässä työssä. Suomen PEN on osa yli 100 maassa toimivaa, vuonna 2021 100 vuotta täyttäneitä, PEN Internationalia. PEN puolustaa ja edistää kirjallisuutta sekä taiteen- ja ilmaisunvapautta kaikkialla maailmassa.

Yhtenä Gummeruksen 150-vuotisjuhlavuoden hankkeista on syventää yhteistyötä. Teemme 2022 10 000 euron kertalahjoituksen Suomen PENin perustoiminnan turvaamiseksi. Tarjoamme kustantamon tiloja Käenkujaalla järjestön käyttöön ja talkooapua järjestön toimintaan.

MAAILMA MUUTTUU KIRJA KIRJALTA

”Parhaimmatkaan argumentit eivät saa ketään muuttamaan mieltään. Siihen tarvitaan hyvä tarina.”

– Richard Powers, *Ikipuut* (suomentanut Sari Karhulahti)

Lukeminen kartuttaa sekä tietoa että ymmärrystä. Haluamme nostaa vuoden 2021 kustannusohjelmastamme esiin muutamia kirjoja, joiden lukeminen saattaa aiheuttaa muutoksia lukijan ajattelussa ja elämässä.

1) Yhdysvaltalaisen **Richard Powersin** Pulitzer-palkittu *Ikipuut* on polttavan ajankohtainen romaani elämäntapamme hinnasta ja pai-

kastamme maailmassa. Se on myös henkeäsalpaavan upea ylistys-laulu luonnon ihmeille. Yli 600-sivuisen romaanin suomentanut Sari Karhulahti kertoo teoksen olleen uransa vaativin käännöstyö. Samalla se oli hänelle kirja, joka antoi elämälle uuden suunnan, opasti kohti muutosta.

2) *Halla Helle* on palkitun saamelaisen runoilijan, muusikon sekä kulttuuri- ja ympäristöaktivisti **Niillas Holmbergin** ensimmäinen romaani. Se tutustuttaa lukijan etelästä Saamenmaalle muuttavan päähenkilönsä matkassa Utsjoen ja rajaseudun saamelaisiin ja heidän elämäänsä, ajankohtaisiin maankäyttö- ja kielikysymyksiin sekä pohjoisen huikaisevaan luontoon. Teos oli ehdolla Runeberg-kirjallisuuspalkinnon saajaksi ja palkintoraati arvioi sitä seuraavasti: ”Romaani herättää lukijassaan epämiellyttäviksikin kasvavia ajatuksia kolonialismista, eksotisoinnista ja dekolonisatiosta. Se on valinnut myös opettaa, mitä suomalainen nykykirjallisuus harvoin tietoisesti haluaa. Holmbergin filosofinen romaani on paitsi yhteiskunnallinen ja taiteellinen teko myös nöyristelemätön kutsu keskusteluun.”

3) Black Lives Matter -liikkeen myötä entisestään ajankohtaisemmaksi noussut *Miksi en enää puhu valkoisille rasismista* on palkitun brittitoimittajan **Reni Eddo-Lodgen** pysäyttävä tietokirja rakenteellisesta rasismista. Kirja selvittää ja perustelee, mitä on rakenteellinen rasismi ja kuinka valkoihoinen voi ymmärtää paremmin rasismia, tiedostaa etuoikeutetun asemansa, puhua aiheesta ja toimia antirasistisesti. Saana Rusin kääntämän suomennoksen esipuheessa toimittaja Maryan Abdulkarim tuo kirjan osaksi Suomen rasismikeskustelua kirjoittamalla romanien ja saamelaisten syrjinnästä.

4) **Julia Thurénin** Tietokirjallisuuden Finlandia -ehdokkaana ollut *Kaikki kuluttamisesta – Näin aloin käyttää rahojani paremmin* on yleissivistävä ja käytännönläheinen tietokirja, joka kertoo konkreettisin vinkein, miten turhan kuluttamisen voisi lopettaa ja mihin omat rahat on järkevintä käyttää. Palkintoraati luonnehti teosta näin: ”Teos täyttää tietokirjallisuuden tärkeää demokratisointitehtävää pohtimalla kulutusyhteiskuntamme rakenteita ja lainalaisuuksia tavalla, joka auttaa ymmärtämään niitä syyllistämättä arkielämän tasolla ja joka avautuu jouhevasti eritaustaisille lukijoille.”

3. YHTEISTYÖ

Kirjailijan työtä kuvataan usein yksinäiseksi puurtamiseksi. Kustantaminen sen sijaan on meille gummeruslaisille ennen kaikkea yhteistyötä kirjailijoiden, lukijoiden, suomentajien, kirjakaupan parissa työskentelevien, graafikoiden, agenttien, scouttien, ulkomaisten kustantajien, median ja työkalureiden kanssa. Kaikkea tekemistämme ohjaavat yhteiset arvot: rohkea mieli, avara katse, tekevät kädet ja hyvä sydän.

ONNISTUMME YHDESSÄ

Henkilöstö on Gummeruksen tärkein voimavara, ja yhtiönä olemme sitoutuneita olemaan vastuullinen työnantaja. Henkilöstölupauksemme on: Onnistumme yhdessä.

Vuonna 2021 pandemia-aika haastoi henkilöstöämme ja hyvinvointiamme kuten kaikissa muissakin yrityksissä. Työhyvinvointia,

työn sujumista ja tuen tarvetta kartoitettiin sekä tiivistetyllä vuoropuhelulla että kyselyin.

Henkilöstön kehittymisen tukeminen on tärkeä osa vastuullisena työnantajana toimimista. Vuonna 2021 käynnistimme työnohjaustoiminnan työterveyskumppanimme kanssa. Sen tarkoituksena on parantaa työn toimivuutta ja ohjaukseen osallistuvien kyvykkyyttä tarttua oman työn ongelmakohtiin. Tuemme myös säännöllisesti henkilöstön ammatillista kehittymistä koulutuksilla sekä panostamme prosessien selkeyteen ja avoimuuteen.

Loppuvuodesta 2021 toteutimme laajan henkilöstötutkimuksen, joka tullaan jatkossa tekemään säännöllisesti. Tutkimuksessa mitattiin henkilöstön sitoutuneisuutta, työn merkityksellisyyttä, yhteistyötä, palautetta ja viestintää, terveyttä sekä muita henkilöstökokeemukseen vaikuttavia tekijöitä.